

Ruth Campau: Design til huset "Nordlyset"

Mette Sandby, kunsthistoriker

Ruth Campau (f.1955) er en maler, der i stigende grad arbejder med offentlige udsmykninger. Der er herhjemme en lang tradition for at udsmykke et nyt offentligt byggeri med et eller flere kunstværker. Men det nye er, at bygherrer, entreprenører og tegnestuer, der bygger privatboliger, er begyndt at samarbejde med billedkunstnerne, og at kunstnerne inddrages helt fra den tidlige tegnefase. Derved kan deres arbejde indgå som en integreret og medtænkende del af byggeriet i modsætning til den traditionelle, "påklistede" udsmykning, der i princippet er uafhængig af selve byggeriet og først tilføjes, når det står færdigt.

I foråret 2006 blev den nye boligkarré "Nordlyset" indviet i Københavns Nordhavn. Området var tidligere Københavns store industri- og lastehavn, men i de seneste ti år har det gennemgået en omfattende renovering. De gamle lagerbygninger og fabrikker som Nordisk Fjer er vejet til fordel for nyt og moderne designet kontor- og boligbyggeri. Københavns Kommune har forsøgt at holde snor i de mange byggeprojekter og skabe en overordnet visionær designprofil for området, inspireret af bl.a. nyere hollandsk byplanlægning i lignende havneområder. Ruth Campau blev af arkitekt Lone Wiggers fra C.F. Møllers tegnestue inviteret til at tænke med på det firlængede etagebyggeri helt fra begyndelsen.

Campau har designet alle husets altanadskillelser. De er lavet af glas i fire forskellige farver i afdæmpede henholdsvis gule, grønne, blå og hvide toner. Farven er påført, så fladen ser manuelt malet og let stribet ud, og den er overført til glasset med en silkestrykst teknik med en let prikket rastereffekt. De forskelligfarvede glaspartier går vinkelret ud fra huset, så man får fornemmelsen af lange, brudte farvefriser, der løber ned ad den ellers helt hvide og funktionalistisk udseende husfacade og fanger lyset. Lyseffekten har givet huset navnet "Nordlyset". Campau har udtænkt et enkelt greb, der samtidig giver bygningen en meget markant profil. Hvor alle fire farver benyttes på skift på hver facade, er alle altanadskillelser, der vender ind mod husets gårdareal, holdt i ren gul og hvid. Derudover har Campau skabt fire store glaspartier ved hver af bygningens fire hjørneindgange, alle i mørkt umbrifarvet stribet glas, samt to elevatorskakte i hele bygningens højde udført i rød stribet glas. Den røde farve ses som en tæt stribet glasvæg bag indgangspartiets store vinduesparti, men gradueres gradvis op mod 6. Sal, således at turen op med elevatoren stiger/falder i transparens og farveintensitet. Indgangspartierne og glasadskillelserne langs facaden er på sin vis afdæmpede, kunstnerisk medtænkende indgreb, men de gør, at man virkelig lægger mærke til dette hus på lang afstand. Husets solide, hvide vægge understøtter glasskivernes farverige og skrøbelige eksistens og omvendt i en slags samtale, hvor ingen af delene kan stå alene uden at tabe i betydning og kraft.

Ruth Campau har i mange år før dette byggeri arbejdet med de store, vertikalt sribede, monokrome flader i en mere traditionel værkform med akrylfarve på lærred. Og hun har arbejdet med samme teknik på glas eller plexiglas. Det næsten 5 meter høje og 9 meter lange værk "Naphthol Red Light 419", som hun viste på Charlottenborgs Efterårsudstilling i 2001, har navn efter den røde farve, som hun med sin særlige sribeteknik havde påført akrylplader. Herved understreges farvepåføringens luftighed og transparens og farvens foranderlighed ved lysets skiften, samtidig med at publikum spejles i maleriet. Billedet var desuden, som man ofte ser det med hendes værker, placeret i begge sider af et hjørne, hvilket fremhævede dets arkitektoniske, rumskabende præg. Det var dette værk, der inspirerede Lone Wiggers fra C.F. Møllers Tegnestue til samarbejdet med Campau.

På udstillingen "70.02 Read yourself" på Gentofte Kunstbibliotek i 2004 spillede Campau i sin installation på stedets funktion som bibliotek. 70.02 er bibliotekskategorien for blandede kunstmalerier, der ikke umiddelbart lader sig kategorisere, og herved understregede hun, at hendes egne værker også er en slags ukategoriserbare hybrider mellem arkitektur og maleri. Her havde hun bemalet små plexiglaskvadrater i et væld af forskellige farver og placeret dem på hylder, som var de bøger på display. Ligesom i det store røde billede spejlede "bøgerne" omgivelserne, rummet, de besøgende. Denne spejlingseffekt, som Campau ofte benytter sig af, understreger den følelse af tilstedeværelse og nærvær, som hun ønsker skal opstå mellem billede og beskuer. De ensartede striber i hendes værker opstår, fordi hun påfører farven med en stor malerkost, som føres ned af lærredet eller plastfladen i ét hug, hvilket gør det næsten umuligt at rette i. Så selvom hendes værker på sin vis fremstår meget formelle, minimalistisk stramme og nærmest mekaniske, er der i kraft af denne teknik et kropsligt nærvær i de tydelige strøg, ligesom tidsfaktoren er blevet tydeliggjort i kraft af den uigenkaldelige maleproces.

Parallelt med arbejdet med boligkarréen ved Amerikakaj har Campau bl.a. udformet en række store glaspartier til fem nyopførte indkvarteringshuse på Oksbøl Kaserne, tegnet af tegnestuen Arkitema, hun har skabt en brusekabine i de samme røde og sorte stribeflader til det svenske firma INR indredningsglas, der på én gang tjener sit praktiske formål og fungerer som en skulptur i rummet, og hun har skabt flere udsmykninger til offentlige bygninger, bl.a. Aalborg Universitets afdeling i Esbjerg.

Derudover har Ruth Campau i mange år arbejdet som udstillingsarrangør. Sidste halvdel af 1990'erne var domineret af en offentlig og kunstinstitutionel interesse for nye medier, video, foto, installation, og temaer som det intime og private, det dokumentarisk fortællende og "det relationelle". Kunstnerparret Michael Mørk og Ruth Campau savnede en bredere og mere nuanceret offentlig interesse for maleriet, ikke mindst for det formelt-abstrakte, såkaldt nykonceptuelle maleri, som de begge selv stod for. Derfor åbnede de i 1999 udstillingsstedet Paintbox i Bredgade, hvor de ud over sig selv præsenterede stramt ophængte soloudstillinger med Torgny Wilcke, Signe Guttormsen, Bodil Nielsen og Jasper Böye. Det var kunstnere, der ligesom de selv først og fremmest arbejdede med farven og billedfladen som fysisk objekt og struktur "i sin egen ret" frem for som noget, der skal bære på et motivisk indhold eller en fortælling. De malede ofte variationer af det samme motiv, så malerierne fremstod som en samlet serie og meget rumligt nærværende proces, der kunne lede tanken hen på noget arkitektonisk eller ornamentalt. Siden fik de støtte fra Kulturministeriet til at åbne Paintbox extensions i Vognmagergade. Ideen var at uddybe Paintbox-arbejdet ved bl.a. at fokusere på et møde mellem maleriet og ruminstallationen og ved at invitere en række store internationale navne som Terry Haggerty, Tim Ayres og Tumi Magnusson indenfor. De ni udstillinger var helt forskellige, men de repræsenterede – set under ét – en udforskning af, hvad der gør noget til maleri, og af hvordan maleriet kan åbne sig op for sine omgivelser på en anderledes måde end den gængse fortællende.

I projektets tredje og foreløbig sidste fase omdøbtes konceptet til Box 2.0, fokus rykkede over på mødet og et helt konkret samarbejde mellem billedkunst og arkitektur, og arkitekten Gitte Johannesen kom med som samarbejdspartner og daglig leder af Box 2.0. Til hver udstilling inviterede de en arkitekt og en eller to billedkunstnere, der så blev bedt om at lave et fælles værk til rummet. Sammen med den unge arkitekt Mette Skjold fra Henning Larsens Tegnestue og billedkunstneren Gerold Miller udtænkte, designede og byggede Ruth Campau en badstue, som de kaldte "Splash", først og fremmest ved hjælp af en mængde blå fliser designet af den tyske kunstner Gerold Miller. I udstillingen indgik desuden tre af Campaus svenske brusenicher. Et stort foto fra åbningsdagens performance prydede den ene væg, og her så man en række kvinder af forskellig etnisk herkomst, der alle klædt i orange Ruth-Campau-stribede badegevandter poserede langs bassinet på en mystisk stivnet statueagtig måde, der både refererer til 1800-tals-kunstens orientalske fantasier om erotiske kvinder i harem og tyrkiske bade og samtidig inspireret af den måde, man ofte lader en kvinde posere i diverse arkitektur- og designbrochurer, ligesom i bilreklamer. Dette værk i komplementærfarverne blå og orange var på én gang en stram formel struktur, som man kunne indtage

fysisk, og et imødekomende design, som man sagtens kunne forestille sig kan indgå direkte i en svømmehal, et kurbadested eller lignende.

Oven i arbejdet med Paintbox og Box 2.0 har Ruth Campau også været initiativtager til og medarrangør af udsmykningsprojektet *Kan et figentræ bære oliven? Nyt fokus på Kunst og Kirke*, hvor en række billedkunstnere blev inviteret til at udsmykke fem kirker på Østerbro.

Hendes kunst er således rundet af en interesse for det abstrakte, formelle maleri, men hun har igennem hele sin produktion arbejdet med at koble dette maleri til et bredere socialt rum og gøre maleriet til en stedspecifik integreret del af konkrete, hverdagslige omgivelser.